

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/454/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715201472
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5715201472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Yvety Dzugasovej a JUDr. Jany Urbanovej, v právnej veci navrhovateľov: 1/ S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, N., 2/ W. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, P., 3/ H. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, W., proti odporcom: 1/ L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, Q., 2/ P. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, Q., právne zastúpený JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou, so sídlom A. O. XX, P., 3/ S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, Q., právne zastúpený JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou, so sídlom A. O. XX, P., 4/ O. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/ X, P., v konaní o vyrovnanie dedičských podielov, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 11C/16/2015-62 zo dňa 21. 04. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 11C/16/2015-62 zo dňa 21. 04. 2015 vo výroku, ktorým zamietol návrh navrhovateľov ako aj vo výroku, ktorým odporcom v rade 1/ a 4/ náhradu trov konania nepriznal p o t v r d z u j e .

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 11C/16/2015-62 zo dňa 21. 04. 2015 vo výroku, ktorým navrhovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť odporcom v rade 2/ a 3/ trovy právneho zastúpenia v sume 276,88 Eur na účet právnej zástupkyne JUDr. Gabriely Kľačanovej, advokátky, so sídlom v P., A. O. XX zrušuje a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin zamietol návrh navrhovateľov, ktorým sa domáhali vyrovnanie dedičských podielov v zmysle zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v dedičstve po poručiťovi L. C. prejednanom v uznesení Štátneho notárstva Martin sp. zn. D 493/1955 zo dňa 12.09.1956. Navrhovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť odporcom v rade 2/ a 3/ trovy právneho zastúpenia v sume 276,88 Eur na účet právnej zástupkyne JUDr. Gabriely Kľačanovej, advokátky, so sídlom v P., A. O. XX. Odporcom v rade 1/ a 4/ náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v zmysle vyššie uvedeného zákona, mala oprávnená osoba právo žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojho dedičského podielu v lehote do 30.06.1993. Išlo o prekluzívnu lehotu, ktorej uplynutím právo zaniklo. S poukazom na uvedené, preto ak navrhovatelia ako oprávnené osoby si uplatnili u odporcov ako právnych nástupcov po T. C., jediným dedičom v konaní pod sp. zn. D 493/1955, vyrovnanie svojich dedičských podielov, stalo sa tak po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Keďže na preklúziu práva prihlíada súd ex offa, teda aj bez námietky, okresný súd návrh navrhovateľov v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) vychádzajúc z toho, že odporcovia boli v konaní úspešní. Na základe uvedeného im preto okresný súd priznal náhradu trov konania v prípade odporcov v rade 2/ a 3/, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia spolu v sume 276,88 Eur, ktoré boli uplatnené

a priznané v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (§ 11 ods. 1 písm. a) v spojení s § 13 ods. 2 citovanej vyhlášky). Odporcovia v rade 1/ a 4/ si v zákonom stanovenej lehote trovy nevyčísľili, ani z obsahu spisu im žiadne trovy nevyplynuli, preto im súd ich náhradu postupom podľa § 151 ods. 2 O.s.p. ani nepriznal.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podali navrhovatelia odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadali, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prvostupňovému súdu vytýkali nedostatočne zistený skutkový stav s poukazom na ďalšie skutočnosti, resp. dôkazy, ktoré doposiaľ neboli uplatnené. V nadväznosti na uvedené predložili písomnosť povinného T. C. zo dňa 29.06.1990, ktorou v súčinnosti s oprávnenými navrhuje prejednanie a vybavenie dedičstva po ich poručiteľovi a právnom predchodcovi L. C.. Za ďalšie, písomnosť datovanou dňom 16.12.1992, teda v stanovenej lehote adresovanú Štátnemu notárstvu v Martine vo veci prejednania dedičstva po rodičoch L. C. a jeho manželke B.. Na základe predložených listinných dôkazov mali žalobcovia za to, že k vyrovnaniu dedičských podielov podľa zákona č. 293/1992 Zb. došlo v stanovenej lehote do 30.06.1993. Okresný súd pri svojom rozhodovaní tiež neprihliadol na osvedčenie vydané Okresným súdom v Martine zo dňa 22.12.1995, ktorým navrhovatelia preukázali, že došlo k dohode právnych predchodcov oboch sporových strán v zákone danom časovom ohraničení. Osvedčenie bolo vydané za účelom uplatnenia reštitučných nárokov, čo je podľa názoru navrhovateľov rozhodujúce a podľa tohto navrhovateľa svoj návrh aj koncipovali. Tým, že prvostupňový súd pri rozhodovaní neakceptoval svoje vlastné a platné osvedčenie zo dňa 22.12.1995 došlo k nesprávnemu posúdeniu navrhovateľmi podaného návrhu. Navrhovatelia plne rešpektovali platné reštitučné zákonodarstvo. Nemôžu však za to, že niektoré ustanovenia zákona č. 293/1992 Zb. boli zrušené, nemôžu tiež za to, že poručiteľ a právny predchodca odporcov T. C. náhle zomrel, a tak sa v konaní o vyporiadaní dedičských podielov nepokračovalo. Navrhovatelia tiež nemôžu za to, že žalovaní sa pred nimi dlhé roky „zapierali“. V závere podaného odvolania navrhovatelia nesúhlasili ani s výrokom o náhrade trov konania, ktorému vytýkali nepreskúmateľnosť, v dôsledku čoho sa nemôžu kvalifikovane vyjadriť k spôsobu a obsahu vyúčtovania, ktorý mal byť vykonaný podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov pri poskytovaní právnych služieb. Odvolatelia vyslovili presvedčenie, že právne zastúpenie odporcov v rade 2/ a 3/ profesne zlyhalo, vyúčtovanie je vykonané účelovo, duplicitne a minimálne v rozpore s dobrými mravmi.

Odporcovia 2/ a 3/ v podanom vyjadrení zo dňa 18.06.2015 odvolací súd žiadali, aby rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. V ďalších podrobnostiach uviedli, že navrhovatelia v konaní nepreukázali, že by každý z nich osobne alebo spolu na jednej listine s vlastnoručným podpisom doručil kvalifikovanú výzvu na uzatvorenie dohody o vyrovnaní dedičských podielov odporcom, resp. ich právnym predchodcom. To znamená, že navrhovatelia ako oprávnené osoby neurobili určito a zrozumiteľne právny úkon, ktorým by povinnej osoby navrhli uzatvorenie dohody o vyvolaní dedičských podielov v zmysle § 13 zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov. Navyše, v danom prípade podľa presvedčenia odporcov v rade 2/ a 3/ sa právo navrhovateľov uplatňovať vyrovnanie dedičských podielov aj premlčalo, a to dňom 01.07.1996. Napokon, keďže v danom prípade nedošlo ani k uzatvoreniu predpokladanej dohody, nemôžu sa navrhovatelia na základe „mimozmluvnej zodpovednosti“ domáhať voči odporcom v rade 2/ a 3/ vyrovnania dedičských podielov s poukazom na zásadu zmluvnej voľnosti, ktorá jednoducho neumožňuje niektorým účastníkom právneho úkonu vynútiť si na iných účastníkoch právneho úkonu prejav vôle smerujúci k uzatvoreniu dohody.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O.s.p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a rozsudok okresného súdu vo výroku vo veci samej podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania tak odvolatelia - navrhovatelia, ako aj v písomnom vyjadrení odporcovia konštatuje, že prvostupňový súd vo vzťahu k veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p. a dospel ku skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa výroku o zamietnutí návrhu, obmedzuje sa na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov (rozhodnutie odvolacieho súdu zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu, s ktorým tak tvorí jeden celok). Podrobnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci okresným súdom je z odôvodnenia jeho rozhodnutia zjavná. Odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku v potrebnej miere vysvetľuje, čo považoval okresný súd za rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti nároku uplatneného navrhovateľmi. Rozsudok prvostupňového súdu bol vyčerpávajúcym spôsobom odôvodnený (aj čo do právneho posúdenia veci). Súd uviedol, ktoré skutkové zistenia považoval za relevantné a ako ich mal preukázané (z akých dôkazov vychádzal), aké právne normy aplikoval a z akých dôvodov neprihliadol v celom rozsahu na skutkové a právne argumenty prednášané navrhovateľmi.

Okresný súd správne vyhodnotil, že vyrovnanie dedičských podielov je upravené v zákone č. 293/1992 o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov, konkrétne v ustanoveniach § 13 až 17. Podmienkou pre vyrovnanie je splnenie predpokladov podľa § 13 citovaného zákona, t. j. ak pri vyporiadaní dedičstva podľa doterajších predpisov došlo k nadobudnutiu poľnohospodárskych alebo lesných pozemkov poručiťľa len jedným alebo niektorým z dedičov len preto, že išlo pozemky v užívaní socialistickej organizácie podľa osobitných predpisov, a tým došlo k zníženiu podielu ostatných dedičov v porovnaní s nadobúdateľom týchto pozemkov alebo k opomenutiu dedičov. V takýchto prípadoch má oprávnená osoba právo žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojho dedičského podielu, avšak v lehote do 30.06.1993. Zákon výslovne stanovoval, že v opačných prípadoch právo dotknutých osôb zaniká. Správne prvostupňový súd konštatoval, že v danom prípade ide o prekluzívnu lehotu, márnym uplynutím ktorej zaniká právo - neuplatnením v zákonom stanovenom čase. Keďže na preklúziu prihliada súd ex offio, teda aj bez výslovnej námietky je zrejmé, vzhľadom k času podania návrhu na začatie konania (09.02.2015), že navrhovatelia si svoje právo uplatnili po zákonom stanovenej lehote. Okresný súd preto správne návrh navrhovateľov zamietol.

Pokiaľ sa týka ďalšieho odvolaním napadnutého výroku o trovách konania, v tomto prípade musel odvolací súd konštatovať dôvodnosť navrhovateľmi podaného odvolania, keďže z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, za ktoré konkrétne úkony prvostupňový súd priznal odporcom v rade 2/ a 3/ voči navrhovateľom právo na náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia. Vzhľadom k tomu, že odporcami v rade 2/ a 3/ uplatnené trovy právneho zastúpenia sa nepredkladajú protistrane, navrhovatelia majú pravdu v tom, že sa nemôžu kvalifikovane vyjadriť k obsahu a správnosti vyúčtovania, pokiaľ to z dôvodov napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé. Platí to o to viac, keď v danom prípade je namietaná dôvodnosť trov právneho zastúpenia za účasť na pojednávaní dňa 26.03.2015. Z uvedených dôvodov odvolací súd výrok o trovách konania v rozsudku prvostupňového súdu podľa § 221 ods. 1, 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom nanovo rozhodne o náhrade trov tak prvostupňového, ako aj odvolacieho konania. V tomto rozhodnutí prvostupňový súd jasným a zrozumiteľným spôsobom uvedie, za ktoré úkony právnej služby odporcom v rade 2/ a 3/ priznal náhradu trov právneho zastúpenia voči navrhovateľom. Taktiež sa bude zaoberať odporcami namietanou účelnosťou navrhovateľmi vynaložených trov.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov

3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.